

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

Social udvikling

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og bidrager til demokratisk dannelse

Social udvikling er udvikling af sociale kompetencer og foregår i sociale fællesskaber i et læringsmiljø, hvor alle børn oplever at høre til. Alle børn skal gøre sig erfaringer med at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte alle børns opbygning af relationer til andre børn og voksne.

Læringsmiljøet skal også understøtte sociale fællesskaber i lokal- og nærmiljøet, fx idrætsforeninger, skolen, biblioteket, plejehjemmet mv.

Deltagelse og medindflydelse

Børns venskaber og deltagelse i fællesskaber er afgørende for deres udvikling og trivsel. Derfor skal alle børn have mulighed for stabil tilknytning og for at være en del af et fællesskab. Læringsmiljøet skal understøtte, at børn med glæde og lyst kan indgå i relationer, danne venskaber og være i forpligtende fællesskaber, hvor de oplever at høre til og bidrager værdifuldt til fælles lege, aktiviteter og samvær. Børn skal opnå en forståelse af, hvordan de sætter egne grænser og siger til og fra på en hensigtsmæssig måde.

Alle børn skal have mulighed for at opfange, forstå og håndtere de mange forskellige følelser, der opstår i relationer med andre fra engagement, glæde og venskab til ligegyldighed, vrede, frustration og sorg etc.

Empati

Relationer er en væsentlig del af grundlaget for at børn lærer sig empati. Empati handler om at mærke egne følelser, kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelsesverden og at kunne handle på måder, der understøtter samspillet med andre.

Læringsmiljøet skal bygge på ligeværd og indlevelse, så børnene får forståelse for andre i fællesskabet. Alle børn har brug for at blive mødt med positive forventninger, fordi det fremmer børns gåpåmod og positive forventninger til omverdenen.

Legens betydning for social læring

Læringsmiljøet skal understøtte alle børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere. Leg spiller en central rolle i at fremme børns sociale læring og udvikling. Barnet lærer gennem legen at fastsætte egne grænser, at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter. Barnets sociale læring og udvikling finder sted, både når det deltager i og iagttager leg. Et af legens kendetegn er, at den bliver til undervejs, og at børn derfor hele tiden må afstemme med hinanden.

Hvert børnehuse arbejder med en lokale oversættelse af børnehusets pædagogiske læreplan, se beskrivelse på institutionens hjemmeside under den styrkede pædagogiske læreplan.

Læringstegn for 0-2 årige

Læringstegnene er formuleret som konkrete kompetencer og erfaringer uden egentlige slutmål, fordi grundtanken er, at alle børn skal forblive i en læringsproces, og dermed blive så dygtige de kan. Under hvert læringstegn er opremset en række eksempler på, hvordan effekten af det pædagogiske arbejde kan komme til udtryk hos børnene.

Deltagelse og medindflydelse

Eksempelvis: Vælge mellem flere muligheder. Forbinde en handling med en reaktion. Viser genkendelse af betydningsfulde børn og voksne ved at pege eller smile. Være opsøgende ift. andre. Udtrykke ønske om at være med i fællesskabet. Overholde aftaler og regler i adfærd, spil og leg.

Kommunikation med følelser

Eksempelvis: Udtrykke sig med forskellige kropsholdninger og bevægelser; pege mv. Give respons med forskellige ansigtsudtryk. Kommunikere med lyde, latter eller gråd over for andre. More sig. Udtrykke følelser med kropssprog og ord. Give respons på ængstelse og glæde. Vise ønsker og behov insisterende.

At indgå i relationer med andre

Eksempelvis: Kigge på det andre kigger på og gøre. Have fælles opmærksomhed og se på det fælles tredje. Efterligne lyde, bevægelser og ansigtsudtryk. Tage initiativ til deltagelse og kontakt med andre. Indgå tætte relationer og venskaber. Vente på tur. Dele med andre f.eks. om en tablet. Fortælle andre hvad de må og ikke må. Uopfordret støtte og hjælpe andre. Have blik for hvad andre kan og sætte det i spil. Håndtere konflikter.

Læringstegn for 3-6 årige

Læringstegnene er formuleret som konkrete kompetencer og erfaringer uden egentlige slutmål, fordi grundtanken er, at alle børn skal forblive i en læringsproces, og dermed blive så dygtige de kan. Under hvert læringstegn er opremset en række eksempler på, hvordan effekten af det pædagogiske arbejde kan komme til udtryk hos børnene.

Deltagelse og medindflydelse

Eksempelvis: Forbinde en handling med en reaktion. Skifte mellem forskellige regelsæt. Forholde sig til en situation fra flere synsvinkler. Samarbejde og søge fælles løsninger, forhandle og indgå kompromiser. Indgå, forstå, forklare og overholde aftaler og spilleregler.

Kommunikation med følelser

Eksempelvis: Give respons med forskellige ansigtsudtryk. More sig. Udtrykke følelser med kropssprog og ord. Forbinde følelsernes navne; sur, glad, vred, bange med de rette kropslige udtryk. Tale med andre om tanker og følelser. Give respons på ængstelse og glæde. Vise ønsker og behov insisterende. Forbinde årsag og følelser

At indgå i relationer med andre

Eksempelvis: Tage kontakt til andre. Mestre overgange fra en aktivitet til en anden. Opfordre til leg. Have fælles opmærksomhed på det fælles tredje. Deltage i leg med en eller flere. Invitere andre med i fællesskabet. Indgå i komplicerede rollelege og udvise social fantasi. Byde ind. Omtale andre med respekt. Tage andre børn i forsvar. Uopfordret støtte og hjælpe andre. Være loyal. Trøste. Etablere venskaber. Blive gode venner igen, uanset uenigheder. Udtale og vise forståelse for andres adfærd og ytringer. Have blik for hvad andre kan og få det i spil.